

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Ivdicvm Synodaliũ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

Domin. de officio ordin. in 6. Moneta 455. Rota decif. 1386. coram Cardinali Seraphino, & decif. 1057. coram eodem, ubi pro hac conclusione assertur Sacre Congregationis autoritas, & tandem super §. 1. ad hanc c. 20. sess. 24. de reformatione Concilij Tridentini, ubi decernitur, ut causæ matrimoniales relinquuntur Episcopis tantum, eadem Sacra Congregatio censuit sapè lapsius ac resoluti hoc decretum non se extendere ad Prælatos inferiores, qui nullius Diocesis sunt, item super illam clausulam ibidem Archidiaconum, hoc procedit in Archidiaconis, & Diaconis, qui sunt in Diocesi Episcoporum, non autem in illis, qui nullius Diocesis sunt, & sic voluit Sacra Congregatio.

RESOLVT. CXI.

- 1 Quomodo permittuntur beneficia coram Episcopo ordinario, num. 1.
- 2 Legati à latere solùm conferunt beneficia exempta, & illorum recipiunt renunciationes, & quare, num. 2.

Exempti An valeant per mutare beneficia coram Episcopis locorum Ordinariis.

Circa resolutionem huius articuli, Gamar. in tractatu de permutat. n. 148. transit cum distinct. nempe, quod aut beneficia sunt exempta, & soli Papæ subiecta, quo casu Episcopus non admittet permutationes, quia Papa, dicitur istorum beneficiorum Ordinarius, cap. auctoritate de benefic. in 6. cap. nulla distinct. 93. Abb. in cap. nihil de elect. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 1. c. 4. aut beneficium est exemptum à proprio Episcopo, sed subest proprio Prælato, & hoc casu si proprius Prælatus habet iurisdictionem Episcopalem ex privilegio, vel præscriptione, ipse poterit permutationi auctoritatem præstare, alioqui Papa, vel Legatus auctoritatem præstabit, quippe qui sunt Ordinarii exemptorum, ut dixi. Aut deniq; Ecclesia est exempta à iurisdictione Episcopis, populus verò non æque, & tunc Episcopus recipere poterit renunciationem, & permutationem. Sāmaris sic, & Petr. de Perusio de permut. benefic. par. 2. quæst. ult. quod autem dixi de Legato, intellige Legato à latere, nam alij illo inferiores non conferunt beneficia exempta, nec eorum renunciationem recipiunt Doctores in cap. si Abbatem de elect. in 6. per illum textum ibi, & tamen ab alio Parisius tract. de resignat. benefic. lib. 6. quæst. 1. num. vltim. §. ratio est, quia Legatus à latere censetur diocesanus, locorum, & personarum exemptarum, cap. venientes in pr. de verbor. signific. in 6. cap. 1. & cap. quod translationem de offic. Legat. Porro de potestate Legati à latere in tota Prouincia, etiam super exemptos, & an possit adiri per viam quærelæ, vide Gemin. in cap. si Abbatem §. huiusmodi de elect. in 6. & in cap. 1. vbi glof. & DD. versic. sed an Legatos de offic. Leg. in 6.

PRAXIS IUDICVM
Synodaliū.

RESOLVT. CXII.

- 1 Indices synodales quibus debent esse imbuti qualitatibus, num. 1.
- 2 Obtenientes dignitatem presumuntur habere scientiam necessariam, num. 2.
- 3 Archidiaconi debent esse Doctores, vel licentiati in S. Theologia, vel in iure canonico, num. 3.
- 4 Canonici tantum sufficit mediocri pollere, scientia, n. 4.

Aloys. Ricc. Praxis Pars IV.

Iudices Synodales debent esse in dignitate Ecclesiastica constituti, aut Canonici alicuius Cathedralis.

- 1 D Vbitur quædam qualitates debeant habere Indices Synodales, clarum hoc habemus in Concilio Trid. sess. 25. de reform. cap. 10. nimirum ut eligantur personæ, quæ qualitates habeant iuxta constitutionem sœl. record. Bonifacij VIII. quæ incipit statutum, & est in cap. 11. de rescript. in 6. & nonissimè successit constitutio sœl. record. Gregorij XV. de conseruatoribus, per quas statuitur, ut causæ committantur constitutis in dignitate Ecclesiastica, aut aliis habentibus personatum, aut Canonicatum in cathedralibus, & ratio est, quia obtinentes dignitates presumuntur habere scientiam Sacrorum Canonum, prout habere debent: Dignitates enim inferiores Pontificalibus iurisdictionem habentes, debent etiam habere scientiam iuris canonici, nam secundum illud debent indicare, & visitare, cap. 1. de consanguinit. & affinitat. Innocent. in cap. cum in cunctis sub num. 1. de electione, & Abbas ibidem num. 4. & propterea à Concilio Trident. sess. 24. cap. 12. de reformatione, disponitur quod Archidiaconi sint Doctores, seu licentiati in Sacra Theologia, vel iure canonico, idemque magis præcisè disponitur quo ad scholasticam in cap. 18. ad finem versic. de cætero vero officia sess. 24. Menoch. de arbitrij centuria quinta, casu 425. ex num. 41.
- 2 At verò alie dignitates non habentes iurisdictionem, ut Canonici cum teneantur dare industriam, & consilium in Capitulo, debent habere mediocrem scientiam, Rota decif. 12. de probationibus num. 4. in antiquis, Menoch. vbi supra à n. 46.

RESOLVT. CXIII.

- 1 Vicarius Episcopi est in dignitate.
- 2 Potestas conseruatorum non est ordinis Pontificalis, sed iurisdictionis contentiose.
- 3 Vicarius Episcopi potest etiam esse delegatus Papæ; & quid in Vicario Capituli, vel foraneo.
- 4 Vicarius foraneus potius dicitur obtinere officio, quàm dignitatem.
- 5 Potest Summus Pontifex delegare causam simpliciter Clerico.
- 6 Imperij possunt esse Indices.
- 7 Canonicus regularis non æquè potest esse delegatus Papæ, velut Canonicus secularis.
- 8 Collectores, & subcollectores vti habentes iurisdictionem possunt esse delegati, itemque commendatores, & priores.
- 9 De natura Collegij est, ut ad minus sint tres.

Quæ dicantur personæ in dignitate constitutæ, ut possint constitui Indices Synodales.

R Espondi esse videndum, quibus personis licite possint fieri delegationes Apostolicæ iuxta dispositionem Sacri Concilij Tridentini sess. 25. de reform. cap. 10.

- 1 Dicam multa, & primo Vicario Episcopi posse licite delegari, est enim in dignitate glof. in verbo delegatus in clement. 2. de rescript. cum ibi notat Zabarella. & alij, quos cumulat Barbosa de potest. Episcopi allegat. 54. n. 132. prout etiam potest deputari executor mandatorum, & gratiarum Apostolicarum, Rebus. in praxi benefic. rubr. forma nou. priuileg. vers. officialis Episcopi, Sbroz. de offic. Vicarij lib. 2. q. 23. num. 6. sicuti potest esse conseruator, Chochier. de iurisdic. ord. in exemp. par. 1. quæst. 39. num. 4. & Sbroz. qui supra in quæst. 27. num. 4. & seq. lib. 2. de offic. Vicar. de hoc defendit plures ad id emulans ibidem.

Ff 4 iuncta

in dicta glos. in dicta clement. 2. vbi supra; ea ratione, quia Vicarius Episcopi habet dignitatem in Cathedrali, cum non constet, quod illa dignitas sit alterius Ecclesie, quam Cathedralis tamquam profluens iure connexitatis ex dignitate Episcopi arg. cap. translato de constit. vltra quod potestas conferuatorum non est ordinis Pontificalis, sed iurisdictionis contentioſe, Ioannes de Lignano, quem refert Imola in dicta clement. 2. num. 31. post Ancharan. in contrarium annuit Barboſ. allegat. 106. num. 13. nisi sit ex speciali privilegio, vt Vicarius possit esse conferuator: & in tantum est verum, quò Vicarius Episcopi potest esse delegatus Papæ, aut etiam locum habeat in Vicario Episcopi electi, & confirmati, sed nondum consecrati, glos. in dict. cap. 2. verb. Episcop. de rescript. Pauin. de po. cap. Sed. vac. par. 2. quæst. 10. n. 6. Sbroz. dicta quæst. 23. num. 4. & post illos Barboſa dicta allegat. 54. num. 138. sicut etiam potest esse delegatus Vicarius Capituli, sed Episcopatu vacante, Pauin. dicta quæst. 10. num. 6. & 8. & Barboſa dicta allegat. 54. num. 137. vbi alios, quam multos citat; ista tamen conclusio locum sibi non vendicabit in Vicario foraneo Episcopi nulla alia sibi suffragante dignitate; etenim ratione huiusmodi Vicarius nullam habet dignitatem, Imola, & alii in dicta clement. 2. de rescript. Vantius de nullit. sentent. ex defectu iurisdictionis, deleg. num. 66. & probatur in dicta clement. 2. per glos. in verb. deleg. & ver. foraneo, Sbroz. lib. 2. quæst. 22. num. 13. Barboſa dicta allegat. 54. num. 13. vbi dicit num. 140. quòd Vicarius foraneus potius dicitur obtinere officium, quam dignitatem, & vt latè dixi in praxi for. Eccles. resolut. 577. in prima edit. siue 552. num. 1. in 2. edit. prout minus etiam intrabit ad Vicarium Prælati inferioris, etiam si habeat iurisdictionem, quasi Episcopalem, Sbroz. d. quæst. 23. num. 8. Barboſa d. allegat. 54. num. 141. hoc tamen declarandum est, vt simpliciter, & de iure non cadat delegatio in istis foraneo, & inferiore, sed bene si Papa ex certa scientia illos delegatos faceret, Sbroz. ibidem num. 2. potest enim Summus Pontifex delegare causam simplici Clerico, vt post Alexand. concludit in suis conclus. littera D. conclus. 141. n. 7.

Secundo, Canonicum Ecclesie Cathedralis posse esse delegatum Papæ per cap. statutum iuncta glos. cum ibi not. per scribentes de rescript. in 6. Gonzal. ad regul. 8. cancell. glos. 2. num. 39. Paris. de resignat. lib. 2. quæst. 10. num. 102. neque refert, quòd fortè non sit Doctor, etenim præsumitur habere scientiam, glos. in dicto cap. statutum, prout etiam non refert si sit tantum Theologus, nam quamvis non debeat fieri Vicarius Episcopi, nisi sit doctor in iure canonico ad not. per Sbroz. de offic. Vicar. lib. 1. quæst. 26. num. 13. vbi etiam citat Brun. in conf. 8. qui latè agit de offic. Ass. Vic. nisi sibi assessorem assumat, quia tunc nedum Theologus quinimò quilibet simplex posset constitui Vicarius, nam, & imperiti possunt esse Iudices, Bald. & Salic. in l. pen. in princip. Cod. de Iudic. Felin. in cap. sciscitatus num. 9. de rescript. qui loquitur de Iudice spiritali, at Garzia de benefic. part. 5. cap. 7. num. 17. dicit, quòd Episcopus constituendo Vicarium Theologum, aut alias ineptum grauius peccat, & tenetur ad restitutionem damnorum inde secutorum, cui opinioni assentitur Vgolin. de potest. Episcop. cap. 4. §. 8. num. 3. Segura de aualos in direct. Iudicium Eccles. fori part. 1. cap. 3. nihilominus potest esse delegatus Papæ, sed debeat assumere sibi assessorem, sicut debeat assumere alius Canonicus, qui non sit Doctor, vbi tamen causa esset rei fori contentioſi, secus si tantum respiceret forum spirituale, quia tunc Theologus non teneretur assumere assessorem; sed quidem teneretur alius Canonicus, qui Theologiam moralem non possideret.

De Canonico Regulari Ecclesie Cathedralis, Gratianus in disceptat. forens. cap. 270. num. 6. dicit, quòd non potest esse delegatus Papæ, sicut potest secularis Canonicus, nam inquit talis Canonicus Monachus adhuc dicitur esse sub obedientia; quippe qui Episcopus habet se illis tamquam caput, & Abbatem, quidquid sit quando deputantur per Papam, quia tunc valet delegatio, quia præsumitur facere ex certa scientia. Quid autem de Canonico minore 22. ann. quo cum sit dispensatum per Papam ad obinendum Canonicatum, numquid poterit constitui delegatus cum resolutione in negatiuam, quam post alia scripta inueni, Barboſ. tenere in l. cum prætor, Gratian. dicto cap. 220. num. 7. §. vlt. num. 60. ff. de iudic.

Tertio collectores, & subcollectores posse esse delegatos Papæ, quia habent dignitatem cum iurisdictione, Gonzalez ad regul. 8. Cancellar. glos. 51. num. 79. vbi etiam dicit, quòd subcollectores debent habere qualitates requisitas per d. cap. statutum 11. de rescript. in 6.

Quarto Commendatarius perpetuum posse esse delegatum Papæ, Gonzalez ad d. regul. 8. glos. 5. §. 8. n. 10. & Rebuff. qui asserit posse delegari causas Commendatario Abbatis, sicut Abbati titulari de pacific. possess. num. 41.

Quinto Priores, & Guardianos Ordinis Mendicantium, dummodò sint Ecclesie conuentualis, non autem claustralis posse deputari in delegatos à Papa per clem. 2. de rescript. iuncta glos. in conferuatores tamen nullatenus illos posse deputari, decilum per Sac. Congregationem negotijs Episcop. regul. præpositam testatum facit Barboſa de potest. Episcop. allegat. 106. num. 15. vbi de verbo ipsam decil. refert. Porro quæ dicatur Ecclesia conuentualis, explicat glos. in cap. nobis in verbo in conuentuali de iure patronatus, vbi dicit, quòd est, in qua duo, vel tres in Collegio sunt; animaduertendum tamen est, quòd duo tantum faciunt collegium, licet ius collegij possint sublinere, imò & vnus, cap. gratum de postulat. Prælat. nam de natura collegij est, vt ad minus sint tres per l. Neratius ff. de verb. signif. idem annuit glos. in d. cap. nobis.

In conuentuali Canonico aut collegiatæ Ecclesie, quamvis aliqui sit Doctor, si tam aliquam dignitatem, vel personatum non habeat, nullatenus ei poterunt delegari causæ ex vi d. cap. statutum: verum inconsideranda habilitate delegati inspicendum erit tempus datæ commissionis, Gigas de pens. quæst. 22. num. 19. etenim qualitas, quæ requiritur in delegato debet esse de tempore commissionis, Abb. in conf. 93. lib. 2. Tuscus dict. conclus. 145. num. 15. littera D. Paris. de resignat. lib. 4. qu. 1. num. 17. nec obtinebit si fortè tempore præsentationis renunciatio facta sit, quia poterit adhuc procedere, secus verò si tempore commissionis non erat, sed tempore præsentationis erat Canonicus, Tiraquel. in tractat. cessante causa limit. 4. Gonzal. in regul. 8. §. 3. progm. num. 75. Sanchez de matrim. lib. 8. disput. 27. num. 28.

RESOLVT. CXIV.

- 1 Scriptores Apostolici dicuntur Sanctæ Sedis Notarii, & qualiter Prothonotariatus officium sit dignitas.
- 2 Dignitas transit in eum, in quem transfertur officium.
- 3 Prothonotariatus est dignitas, neque confertur nisi Ecclesiasticis personis.
- 4 Infinitas debet entari, nam & dignitas numerositate vilescit.

An Prothonotarius Apostolicus possit constitui Iudex synodalis.

D Vbitatur an Prothonotarius Apostolicus, qui non sit Canonicus alicuius Cathedralis, nec obtineat aliquam dignitatem, vel personatum in Cathedrali, vel Collegiata possit constitui Iudex Synodalis; ratio dubitationis est, vt subtiliter obseruat Germonius de indult. Card. §. etiam ex eo num. 54. quia Scriptores Apostolici ex privilegio fel. record. Leonis X. & aliorum subsequenter Rom. Pont. inter ceteras prerogativas, & honores illam obtinent, vt omnes, & singuli scriptores huiusmodi tam praesentes, quam futuri sint D. Papae, & Sanctae Sedis Apostolicae Notarii, id quod etiam concessum est militibus Lauretans per fel. record. Sixtum V. nam eiusmodi militibus, & eorum primogenitis concedit, vt dicantur nobiles, & Aulae Lateranensis Comites; & ex his, Clerici dicantur Prothonotarii Apostolici, Laici vero dicantur milites militiae inauratae. Nihilominus, vt idem Germonius tradit vbi supra num. 46. extinguitur, & finitur illa dignitas Prothonotariatus in persona illius, qui officium Scriptoriae dimisit, & remanet vti priuatus; dignitas vero transit in eum, in quem transferretur officium, nam dignitas Prothonotariatus videtur esse ibi causa consecutiva, atque realis, & sequi suam causam inductionem, & officium ipsum Doctores in l. fordidum, Cod. de excusat. munerum lib. 10.

Et eo magis, quod dignitas Prothonotariatus extraordinarius conceditur etiam non Doctores, & etiam non existentem in illa dignitate Ecclesiastica; vnde non ita facile potest admitti praesumptio scientiae in Prothonotario, sicuti admittitur in Canonico Cathedralis, quamvis non sit Doctor, vt concludunt omnes scribentes in d. cap. statutum 1. r. de rescript. in 6. nam dignitas Ecclesiastica, & canonicatus non transferretur in eum, qui insignitur dignitate prothonotariatus, hinc exclamat Ant. de Pretis in clypeo, cap. 8. num. 17. quod multi sunt Prothonotarii adeo ignari, qui vix merentur scribere Prothonotariis: nihilominus, ex quo prothonotariatus est dignitas, l. eos C. de excus. munerum lib. 10. ibi Ioann. de Plat. & Rebuff. iuncto Gomez. in proem. reg. Cancell. quae. 1. & Cassan. in cathal. par. 4. confid. 29. Thes. for. Eccles. de grad. & dignit. cap. 2. num. 34. Granat. ad sim. de reseruat. benefic. quae. fin. Germ. d. Seriam ex eo num. 86. & sequenti, nec alia persona consueuerunt decorari tali dignitate, nisi ecclesiastica, quod communis practica probat, & etiam colligitur ex praesallegato privilegio fel. record. Sixti V. concessio militibus Lauret. Dicerem proinde prothonotarium Apostolicum, siue sit creatus a Papa, siue sit a Legato Apostolico, quod praestare potest teste Granutio d. quae. final. polse constitui, & deputari in Iudicem Synodalem tamquam obtinentem Ecclesiasticam dignitatem: me tamen submitto correctio vi Sacrae Congregationis, cuius est hoc decidere. Nec obstat ratio dubitandi adducta de scriptoribus, tum quia eorum officium est vendibile, & per consequens transmissibile, & sic sequeretur magnum absurdum, si dignitas prothonotariatus remaneret etiam post dimissum officium; quippe qui sic possent oriri infiniti Prothonotarii, cum tamen infinitas debeat euitari, l. qui bene, §. fin. & ibi not. ff. de damn. infect. Abb. in cap. 1. num. 4. de priuil. vbi ait dignitatem, quae per se aliqui excellens est, numerositate vilescere.

Hinc etiam ait Germonius in d. §. etiam ex eo num. 70. quod in Italia dignitas doctoratus hodie est contemptibilis, quoniam passim omnes promouentur ad illam, tum quia, vt dictum est prothonotariatus in scriptoribus non stat de per se, sed consecutiuè, & ac-

cessorie ad officium scriptoris, ideo sublato officio cessare debet dignitas accessoria, Germonius d. §. etiam ex eo num. 64. ac in Prothonotariis creatis vt supra, quia dignitas huiusmodi stat de per se, ideo videtur, quod possint constitui Iudices Synodales, & ita tenerem donec appareat contraria decisio.

RESOLVT. CXV.

- 1 Prothonotariatus conceditur sub conditione, vt praestetur iuramentum fidelitatis.
- 2 Pretium 100. aureorum erogatur in expeditione litterarum prothonotariatus.
- 3 Granutij lapsus redarguitur.

An possit constitui Iudex Synodalis Prothonotarius Apostolicus ante praestitum iuramentum fidelitatis.

D Vbitatur, quid si Prothonotarius antequam receperit insignia huiusmodi Prothonotariis tradenda, & antequam praestiterit debitum fidelitatis iuramentum, deputaretur in Iudicem Synodalem; an teneret talis deputatio; ratio dubitationis ea potissima est, quia prothonotariatus videtur concessus sub conditione, vt iuramentum praestetur, qua non impleta gratia non videtur dici perfecta, l. necessario §. quod si pendente ff. de peric. & commod. rei vendit. Granut. in quae. final. ad Simonetam de referu. benefic. num. 5. similem quae. mouet circa reservationem beneficij, & referens pro affirmatiua decif. 339. Put. lib. 2. ea quippe ratione, quia propter erogatum pretium 100. aur. in expediendis litteris Prothonot. necessarium, praesumptio emanat de eius ordine, & mandato factam esse impetrationem, cuius intererat: nihilominus inclinat in negatiuam per iura, & doctrinas, quas ibi adducit num. 6. & sequi. & in eadem negatiua ait residere, Mandos. in 8. quae. 2. reg. 1. Cancell. sed ex quo quae. Granutij erat de defuncto antequam ad ipsum perueniret breue, scrupulus nondum tritus, adhuc non silet quando iam accepit breue, sed neglexit iuramentum praestare; & licet in hoc sit decisio Putei; tamen non video, quod Rota concluderet in affirmatiuam partem ex ratione, quam dicit Granutius loco citato nimirum propter erogatum pretium 100. aureorum, sed quidem ex eo, quia gratia dicitur pura, & perfecta non obstante clausula, *Volumus autem, quod antequam insignia prothonotariatus sumas iuramentum in manibus, &c. praestare*, quia dictum fuit, quod haec verba respiciunt tantum assumptionem insignium, qua etiam assumptio non secuta, gratia est perfecta, huiusmodi enim gratiae solent expediri per Breue sub annulo Piscatoris, quae planè Breuia, simul atque sunt subscripta, & sigillata, gratia est perfecta, Puteus decif. 279. lib. 2. quod autem dictum fuit de impensa 100. aureorum, hoc fuit ad demonstrandum, quod gratia fuerat impetrata de consensu gratiati, licet esset absens, & sic probatur acceptatio: quinimò dictum etiam fuit, quod etiam ante acceptionem inducitur reservatio iuxta decif. 11. de praeb. in nou. & decif. 18. tit. eodem in antiq. Et secundum istam affirmatiuam iudicarem, quidquid dicat Granutius, qui planè videtur errare, dum arguit per text. in cap. si tibi absenti de praeb. in 6. ad gratiam prothonotariatus, si quidem per d. cap. non datur, nisi ius ad rem, vt ipse semet fatetur: per Breue autem, vt dictum est gratia remanet pura, & perfecta; est enim compatibile, quod aliquis habeat gratiam prothonotariatus, nec assumpserit insignia.

R E-

RESOLVT. CXVI.

- 1 In dimittente dignitatem, remanent adhuc illius vestigia.
- 2 Habens dumtaxat honoris vestigia pristinae dignitatis nequit constitui synodalis Index.

An Index Synodalis possit constitui ille, qui dimisit dignitatem.

Dubitarum an ille, qui dimisit aliquam dignitatem, possit nihilominus constitui Index synodalis: ratio dubitationis est valde potissima, quia in dimittente aliquam dignitatem remanent aliqua illius vestigia in memoriam antiquae dignitatis, hoc est nomen, seu honor, & praeratio honoris Ioan. de praer. ad l. 1. & 2. C. de pret. cum alijs citatis per Germon. de indult. §. etiam ex eo num. 74. quae planè vestigia faciunt ipsum honorarium, l. 2. Cod. ut dignit. ord. seru.

Respondendum videtur negatiue, nam quamuis concedatur aliquas reliquias, & honoraria remanere in huiusmodi dimittentibus officium cum dignitate, quod tamen pretio, aut suffragio non fuerunt adepti, quo casu nedum cessaret dignitas cum officio, verum etiam omnes reliquiae, & nulla remanerent vestigia, l. vniuersi, & ibi Bart. Plat. & Rebuff. C. de legat. lib. 10. quam allegat Germon. vbi supra n. 79.

Attamen huiusmodi vestigia conceduntur sine praedictio tertij, & sine aliquo exercitio precedentis dignitatis, nec tales dimittentes, & honoraria habentes praerferuntur vacantibus in eadem dignitate; tamen si praerferantur vacantibus in dignitate inferiori Germon. d. §. etiam ex eo num. 74. & seq. nec huiusmodi vestigia afficiunt, vt in terminis reservationis beneficii decidit Rota coram Oriolen. & est decis. 70. num. 11. par. 1. diuersor. vbi dictum fuit, quod huiusmodi vestigia non sufficiebant ad inducendam reservationem beneficiorum, Germon. d. §. etiam ex eo num. 81. & ex his tenerem non posse deputari in Iudicem Synodalem illum, qui habet dumtaxat vestigia honoraria.

RESOLVT. CXVII.

- 1 Nemo promouendus est ad dignitatem Canoniciatus ante vigesimum secundum annum, fallit in Doctoribus.
- 2 Index non potest constitui minor 21. annor.
- 3 Princeps ei, cui magistratum dedit, omnia agere decreuit.

Quae Aetas requiratur in Iudice Synodali.

Videbatur illam aetatem requiri, quae in Doctore exigitur: nam Concilium Trid. sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. ad ceteras, statuit neminem esse promouendum ad dignitates, vel Canoniciatus in Cathedralibus, qui constitutus non sit in 22. suae aetatis anno, & nihilominus Doctores possunt fieri, & doctoratus dignitate decorari, vt obseruat Anchar. in proemio sext. num. 5. si sint in aetate 20. annorum per cap. cum vigesimum 41. ff. de off. de legat. & in l. quidam consulebant 57. ff. de re iudic. quoniam, & in aetate 18. annorum per l. 1. §. initium vers. pueritia, ff. de postulando; cum itaque Index non possit constitui minor 21. ann. per textum, & glof. in d. l. quidam, & d. cap. cum vigesimum, quod in eiusdem legis declarationem successit, teste Butrio in cap. fin. de offic. delegati, Doctor verò, vt vidimus possit esse minoris aetatis; sequitur proinde, vt sit incapax deputationis in Synodalem Iudicem. Nec obstat l. cum prator §. non autem vers. natura, iuncta glofa ibi vers. impubes

de iudic. quae annuit, vt quis possit esse Index quamuis sit minor 20. annis: imò, & 18. siquidem intelligenda est quando Princeps faceret Ordinarium, vel Delegatum Butr. vbi supra, nam Princeps ei, cui magistratum dedit omnia agere decreuit, dict. l. quidam 57. de re iudic. Nec etiam releuat, quod valet quando partes scientes eum esse minorem, in illum tamen consentiunt, quod fieri potest in maiori, non autem in minore 18. annis, nam haec ratio non militat in Iudice synodali; quippe qui non deputatur a Principe, neque de consensu partium, & sic non intrat illa dispositio.

PRAXIS COMPOSITIONIS Clericorum.

RESOLVT. CXVIII.

- 1 Pena infligitur iuxta delicti mensuram, & num. 4.
- 2 Lex humana adest supra legem Dei.
- 3 Delinquentes non sunt in pecunia puniendi.
- 5 Compositiones sunt indistinctae a Praelatis, & sic seruatur in Regno num. 10.
- 6 Bona auferens vitam auferre dicitur.
- 7 Auari magis cruciantur in poena pecuniaria, quam in corporali.
- 8 Poena pecuniaria imponi potest ab habente iurisdictionem.

An Episcopus possit suos Clericos delinquentes poena pecuniaria punire.

Ad exclusionem impositionis poenae pecuniariae, & sic pro negatiua sententia adducuntur infra scripta.

Primò authoritas Sacrae Scripturae Deuter. 25. vbi poena iuxta delicti mensuram: intelligenda est; pro mensura enim peccati debet esse plagarum modus, vt oculus pro oculo, dens pro dente, manus pro manu, cum de ratione iustitiae debet esse aequalitas, quae omnino in eius exercitio seruanda est. Quare si aliquis homicidij crimen commiserit, non aliter aequè punitur, nisi ipse patiatur idem, quod alteri per iniuriam intulit, sicut docet D. Thom. 2. 2. quest. 68. art. 4. At qui homicidij crimine poena tantum pecuniaria puniretur, non puniretur poena conuenienti, cum poena illa non infligitur iuxta sceleris mensuram, quod proprium est iustitiae punitivae. Hinc Archidiacon. in cap. duo ista 23. qu. 4. verbo cadet, asseuerat non esse valida statuta, vel consuetudines Ciuitatum, in quibus est limitatum quantum debet soluere pro poena homicidij arg. cap. ex parte, de consuet. leg. si vnus §. pacta, ff. de pact. Ad hoc facit, quod talis debet mori, dict. cap. duo ista, & lex humana non est supra legem Dei, sed subius cap. 1. dist. 10. sic etiam tenet Host. & not. extra de consuet. cap. quanto. Hinc etiam Card. in cap. 3. de poenis dicit non licere, & perniciosum esse siue ex lege, aut sententia, vel ex decreto Iudicis indigere, seu exigere poenas pecuniarias pro criminibus tolerandis, ne Praelati potius lucrum proprium, quam criminum venationem venentur (v.g.) imponere annum censum concubinaris, quia eo soluto ipsi criminosi in sceleribus, & peccatis perseverarent. Ita animaduertit Ioann. Driedo de lib. Christian. pag. 91. refert Couarr. lib. 2. variar. resolut. cap. 4. vers. secundum, num. 8.

Item facit text. in c. vt clericorū, de vita, & honest. cleric. & in cap. irrefragabili §. vlt. de off. ord. per quae iura habetur, quod delinquentes non sunt in pecunia puniendi, quia personae delinquent, & non pecunia, vt §. oportet, collat. 3. de mandat. Princip. quare poena suos